

Remissvar till förslaget om nytt
Statsbidragssystem för
folkhögskoleskolorna i
Sverige

Datum: 19 mars 2026

Folkbildningsrådet
folkhogskola@folkbildningsradet.se
Sista svarsdag 10 april 2026

Remissvar för Folkbildningsrådets förslag om nya statsbidragsvillkor

Region Örebro län lämnar här sitt remissvar till Folkbildningsrådets förslag om nya statsbidragsvillkor. Remissvaret har tagits fram gemensamt av Regionala tillväxtnämnden tillika Folkhögskolestyrelsen, som ansvarar för regionens två folkhögskolor – Kävesta folkhögskola och Fellingsbro folkhögskola – samt av de båda skolorna själva. Samtliga tre instanser är utsedda remissinstanser och står bakom svaret i sin helhet.

I denna text avses med *Region Örebro län* Regionala tillväxtnämnden, i egenskap av folkhögskolestyrelse, tillsammans med Kävesta och Fellingsbro folkhögskolor som gemensamt ansvariga för remissvaret.

Sammanfattning

Region Örebro län är i huvudsak positiv till Folkbildningsrådets förslag till nya statsbidragsvillkor för folkhögskolorna. Förslaget tar sin utgångspunkt i två centrala mål som Region Örebro län bedömer som viktiga ur både ett utbildningspolitiskt och samhällligt perspektiv: att stärka folkhögskolornas särart, med särskilt fokus på bildningens roll, och att tydliggöra de strukturer och förutsättningar som krävs för att styra mot ökad kvalitet i verksamheten.

Folkbildningsrådets modell framhåller att folkhögskolans särart i sig utgör en kvalitetsfaktor, något Region Örebro län delar. Varje folkhögskola utvecklar sin egen verksamhetsidé och profil, vilket skapar ett mångsidigt kursutbud och en unik bildningsmiljö. Samtidigt finns gemensamma grundvärden som alla folkhögskolor bär och som utgör kärnan i utbildningsformen. Förslaget balanserar dessa behov genom att skapa en ram som både möjliggör lokala anpassningar och säkerställer nationell samordning och likvärdighet.

Region Örebro län ser det som positivt att modellen ger folkhögskolorna förutsättningar att möta olika målgrupper och regionala behov, samtidigt som utbildningsformens grundläggande värden värnas – såsom det gemensamma och inkluderande lärandet för människor med olika bakgrunder. Denna helhetssyn är viktig för att säkerställa att statsbidragen fortsätter bidra till både regional utveckling och nationell samhällsnytta

Nedan följer de avsnitt, i kronologisk ordning, där Region Örebro län lämnat synpunkter, avsnitt utan synpunkter utelämnas.

Folkbildningsrådets förslag till nya statsbidragsvillkor till folkhögskolorna i Sverige.

1. Folkbildningspolitiska mål och förordningen (2015:218) om statsbidrag och folkbildning

Region Örebro län ser positivt på Folkbildningsrådets förslag att lägga förordningen i början av villkorsdokumentet och inte som tidigare som en bilaga. Detta ger en större tydlighet och kraft till förordningen som är det styrande dokumentet.

2. Kvalitet i folkhögskolan

Hela detta kapitel beskriver olika exempel på kvalitet som i sin tur beskriver folkhögskolornas verksamheter tillsammans. Det skulle kunna beskrivas tydligare, att beskrivningen inte är för varje enskild folkhögskola. Innehållsmässigt instämmer Region Örebro län med förslaget och tycker att kapitel 2 beskriver kvalitet på ett tydligt sätt.

3. Grundläggande villkor för att erhålla statsbidrag

Region Örebro län instämmer med förslaget och har endast följande synpunkt på kapitel 3.

3.1 Mottagare av statsbidrag

Begreppet organisation kan förtydligas. I detta kapitel Det behöver bli tydligare om det är huvudman, styrelse och skolverksamhet, som menas.

3.3 Organisatoriska villkor

3.3.2 Nya statsbidragsmottagare

-Verksamheten ska ha omfattat minst 45 årsplatser motsvarande 1500 deltagarveckor sista året före ansökan.

Det är tydligt att pratat om årsplatser och bra att det även presenteras i motsvarande deltagarveckor.

3.3.5 Folkhögskolans organisation

Rektor ska vid anställning eller senast fyra år efter tillträdesdagen ha gått en rektorsutbildning.

Att ha gått rektorsutbildning efter fyra år är inte rimligt. Dels börjar rektorsutbildningen vartannat år, dels är antalet platser begränsat. Ett förslag är att i stället skriva "ska ha påbörjat rektorsutbildning"

4. Verksamhetsvillkor

Region Örebro län instämmer med förslaget och har endast följande synpunkt på kapitel 4.

4.1 Folkhögskolans deltagare

4.1.1

Folkhögskolan ska ge deltagare förutsättningar att besvara Folkhögskoleenkäten som skickas av Folkhögskolornas serviceorganisation.

Detta förslag bedöms som välmotiverat. För att ytterligare tydliggöra syftet behöver texten kompletteras. Folkbildningsrådet avser att samla in svaren för att skapa en övergripande helhetsbild av situationen inom folkhögskolesektorn. Resultatet utgör ett viktigt underlag för det fortsatta påverkansarbetet gentemot relevanta aktörer och beslutsfattare.

Det bör också framgå att Folkbildningsrådet inte har för avsikt att använda resultaten i ett sanktionerande syfte eller mot enskilda folkhögskolor. Däremot kan sammanställningen fungera som en indikator på att en skola kan vara i behov av särskilt stöd eller vägledning från Folkbildningsrådet. Detta bör därför tydliggöras i texten för att säkerställa transparens och skapa förtroende i processen och på så sätt minska risken för ev. missförstånd.

4.1.2 Studeranderätt

*Folkhögskolan ska säkerställa att:
-det i all information framgår om verksamheten genomförs med statsbidrag eller inte.*

Här behövs en förtydligande av punkten "all information". Samt att även syftet behöver beskrivas för att undvika osäkerhet.

4.1.3 Stödinsatser för deltagare

*Folkhögskolan ska
- upprätthålla en handlingsplan för förstärkta insatser avseende deltagare med funktionsnedsättning och deltagare med brister i svenska språket.
- kartlägga och dokumentera deltagares behov av förstärkt pedagogiskt stöd.*

Detta har skolorna redan som krav att göra. Det som saknas är säkra sätt att dokumentera denna information enligt GDPR. SchoolSoft system håller inte säkerheten tillräckligt. Som regionägd folkhögskola finns hjälp att få med säkerhet. Men för rörelseägda folkhögskolor kan detta stöd saknas. Folkbildningsrådet behöver undersöka vidare så att alla skolor får samma möjlighet att göra rätt och säkert enligt GDPR

4.1.4 Avgiftsfri undervisning

*Folkhögskolan
-får inte lägga till nya eller höja obligatoriska avgifter under läsåret.*

Det behöver synas tydligare i texten att syftet är att en deltagare vid skolstart ska känna till alla kostnader som kommer gälla under hela kommande läsår. Ingen kostnad får tillkomma eller höjas under året, detta oavsett om läsåret börjar i januari eller i augusti.

4.2 Lärare och annan pedagogisk personal

Folkhögskolan ska säkerställa att

- *Lärartätheten motsvarar lägst 2.0, årslärartjänster per 1000 deltagarveckor rapporterad verksamhet på allmän kurs.*

Kraven på Allmän kurs höjs till 2.0 årslärartjänster på 1000 deltagarveckor, vilket är bra, det skulle kunna höjas något ytterligare med tanke på det generella behov av stöd som finns på Allmän kurs. Att kraven för lärartäthet på särskild kurs tas bort, det framgår inte i texten, men det är den muntliga information som getts. Kravet på 1.8 lärare på 1000 deltagarveckor har tidigare gällt på särskild kurs borde ligga kvar för att inte äventyra kvalitén. Här behöver folkbildningsrådet presentera en riskanalys på vad konsekvensen av denna förändring kan leda till.

- *Varje allmän kurs och särskild kurs har minst en ansvarig lärare som ingår i skolans pedagogiska arbetslag.*

Vad menas med att varje allmän kurs och särskild kurs ska ha en ansvarig lärare? Gäller det oavsett storlek på kurserna, antalet deltagare? Den här punkten behöver beskrivas tydligare.

4.3 Undervisningstid i folkhögskolans kurser

4.3.4 Studie- och etableringsplan

Folkhögskolan ska i samråd med varje deltagare på särskild kurs upprätta en studieplan , som ska innehålla individuella mål för personlig utveckling

Region Örebro län ställer sig bakom detta förslag, men vill ännu en gång påminna om säkerhet och risk för brist på säkerhet, ser kommentar under punkten, 4.1.3 Stödinsatser för deltagare.

4.6 Allmän kurs

4.6.2 Studieomdömen

- Säkerställa att ingen deltagare omdömessätts av färre än tre lärare.

Texten kan tydliggöras genom att ange att de tre lärarna ska ha undervisat den deltagare som omdömet gäller.

5. Fördelning av statsbidrag

Region Örebro län instämmer med förslaget och har endast följande synpunkt på kapitel 5

5.3 Utvecklingsbidrag

Folkbildningsrådet har under frågestunder muntligt beskrivit att de 5–10 miljoner kronor som föreslås för utvecklingsbidraget inledningsvis ska användas som en ventil för de folkhögskolor som riskerar att göra mer än en miljon kronor i underskott per år, under en period av tre år. Dessa underskott bedöms uppstå eftersom språkschablonen och förstärkningsbidraget tas bort för både allmän kurs och särskild kurs.

För allmän kurs föreslås att det tidigare förstärkningsstödet ersätts med ett tillägg på 320 kronor per deltagarvecka, upp till högst 60 procent av skolans totala verksamhet. Varken detta belopp eller den tidsmässiga begränsningen framgår i villkoren. För särskild kurs finns ingen motsvarande ersättning, vilket innebär att bortfallet av stöden inte kompenseras över huvud taget.

Eftersom planen är att utvecklingsbidraget under de tre första åren i praktiken ska användas som en ekonomisk kompensation för dessa bortfall, kommer bidraget inte vara sökbart för andra utvecklingsändamål under denna period. Detta bör därför tydliggöras i texten, så att folkhögskolorna får en korrekt bild av hur bidraget faktiskt kommer att användas och vilka begränsningar som gäller.

5.4 Verksamhetsbidrag

Bidraget fördelas framåtsyftande i form av årsplatser.

För att det ska bli möjligt för utomstående att förstå hur stor verksamheten en folkhögskola har så införs årsplatser i kommunikationen. Att systemen för folkhögskolorna fortfarande fördelas enligt deltagarveckor är bra. Ett tillägg som förklarar detta skulle göra det tydligare och lättare att förstå kopplingen mellan årsplats och deltagarvecka.

5.4.1 Allmänt förstärkningsbidrag

Menas denna rubrik med de 320 kr som ska delas ut för alla deltagarveckor på alla folkhögskolor på allmän kurs upp till 60% av skolans ingångsvärde?

Bidraget fördelas per årsplats på folkhögskolans allmänna kurser; Vid fördelning beaktar Folkbildningsrådet andelen allmänna kurser i relation till skolans totala verksamhet.

Procenten är ett maxtak på 60% av skolans totala verksamhet är det som sagts i flera av de frågestunder som hållits av Folkbildningsrådet. Denna siffra bör finnas med i texten. Vid dessa tillfällen har det också lyfts en rädsla för att flera folkhögskolor pga den höjda dv ersättning med 320 kr

Deltagare med brister i svenska språket

En konsekvens av det aktuella förslaget är att det inte längre finns något riktat stöd att söka för deltagare på särskild kurs som har behov av språkligt stöd i svenska. Det extra stöd som tidigare kunnat sökas täcker därmed inte längre denna målgrupp, eftersom språkstöd på särskild kurs enbart omfattar yrkesutbildningar i det föreslagna systemet. För deltagare på allmän kurs ingår visserligen språkligt stöd i det tillägg om 320 kronor per deltagarvecka som kursformen erhåller. Detta belopp motsvarar dock inte de förstärkta insatser och den

språkschablon som tidigare funnits att söka och som möjliggjort en mer omfattande och ändamålsenlig språklig stöttning

6. Redovisning av statsbidrag

Region Örebro län instämmer med förslaget till kapitel 6 och har inga synpunkter.